

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 14. LIPNJA 2013. - BROJ 68-69

ISSN 1452-9181 COBISS.SR - ID 222583303

IZDVAJAMO:

TEMA:

Ured za mlade
Grada Subotice
– 4-5

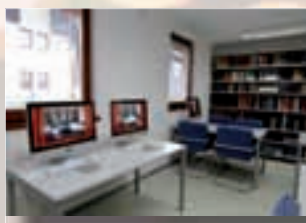

RAPORT:

Festival europske kratke priče
– 9

PREDSTAVLJAMO:
IS Petnica – 6-7

GLAZBA:

Dubioza kolektiv – 20-21

FOTO MJESECA

Sretne ferije

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II
24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Antonija Sudarević, Ivan Kovač,
Ivana Rudić, Anita Klinac,
Donna Diana Prčić

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ivan Kovač

Dobrodošli u ljeto

Dakle, i to je gotovo. Mislim, još jedna školska godina. Dobre vijesti ili ne? Procijenite sami. Istina, učenju je konačno došao kraj i možemo se bez razmišljanja i daljnjih dvojbi upustiti u čari i veselost ljetnih ferija, ali kraj još jedne školske godine znači i jedan korak bliže sljedećoj, što potencira protjecanje vremena, što dalje potencira završetak srednje škole i upućivanje u nešto novo, strano i neznano. Olakšanje ili nove muke? Ali, ostavimo se pitanja koja se daju riješiti za nekoliko mjeseci. Nema razloga tonuti u sujevjerna razmišljanja o budućnosti kada živimo sada i ovdje. Besmisleno je i beskorisno uništavati i podcjenjivati sadašnjost radi budućnosti. Sadašnjost i kreira našu budućnost, stoga je nemojmo zaboraviti. Na kraju krajeva, pozitivnim razmišljanjem i davanjem sebi oduška, moći ćemo lakše donijeti kasnije, teže odluke.

Nego, dobrodošli vi meni u ljeto. Rujan je tek stoljećima daleko. Istina, spreman sam kao zapeta puška za sve kukce koji će ispuzati iz osmog kruga pakla, ali jednako tako sam spreman i za sve druge povoljnosti koje ljeto nudi. Kao prvo, višak slobodnog vremena. Bar toga nikad nije dosta. A ljetnih mjeseci čini se kako slobodno vrijeme pršti oko nas. Stoga, iskoristimo ga kako valja. Nemojte sada misliti kako to neophodno mora uvjetovati socijalne kontakte ili izlete na Palić. Dobro provedeno vrijeme je i uz knjigu, i uz samoga sebe u krevetu, i uz nekakvu igricu na računalu! Dobro provedeno vrijeme je dobro provedeno vrijeme sve dok ne postane loše provedeno vrijeme. Što to znači za vas, morate odlučiti i spoznati sami. Ukoliko nakon cijelog dana provedenog ispred računala shvatite kako je danas bio prelijep dan i kako vam je žao što ga niste proveli vani, uz sladoled ili šalu, onda nemojte prekrižiti ruke, već učinite nešto da to i promijenite.

Moj savjet je: pokušajte otkriti nešto novo ili bar učiniti nešto što niste mogli ili niste imali prilike prije učiniti. Ukoliko vam dani prolaze rutinski, pa i ukoliko vam cijelo ljeto prođe u nekakvoj unaprijed određenoj rutini, onda je to baš kao i da niste radili ništa (a apsolutno ništa je, složiti ćete se, loše provedeno vrijeme). Kušajte novu hranu, tradiciju neke nove kuhinje, poslušajte nove tipove glazbe, posjetite neki muzej ili concert, ili sajam ili manifestaciju, upoznajte nove ljude, smislite nove zajedničke aktivnosti, otkrijte se svim mogućim osjetilima i osjetite dah novine. To je ono što nas održava stvarno živim. Recite ne svakidašnjici, jer ona ubija kreativno i revolucionarno razmišljanje. Svakidašnjica je bolest s najvećim brojem žrtava, ali se o njoj nikada ne govori. Uostalom, zašto dosadno kad može zabavno, zašto jednostavno kad može komplicirano? To je moto kojim želim da svatko proživi ovo, i bilo koje drugo ljeto. Jer biti jednostavan je tako jesenski, a biti jesenski je tako školski. A škola je gotova.

DEJANA BIBIĆ, KOORDINATORICA UREDA ZA MLADE GRADA SUBOTICE

Sami možemo tako malo, zajedno možemo tako mnogo

Institucionalni počeci onoga što se naziva omladinska politika, u Subotici datiraju od 2008. godine, a aktivnosti na ovome planu bilježe svoje uspone i padove. U travnju spomenute godine u tom je gradu otvoren Regionalni ured za mlade (RUZM) u okviru Ministarstva omladine i sporta. Iste je godine formiran i Savjet mladih, neformalno tijelo koje su činile organizacije civilnog društva koje se bave mladima. U suradnji s općinskim vlastima, a uz cjelokupno koordiniranje RUZM-a, Savjet mladih je izradio plan za izradu Lokalnog akcijskog plana za mlade 2009. godine, te i plan aktivnosti UZM. Taj je plan podnesen u okviru projekta »Generator omladine« s kojim je Grad konkurirao kod Ministarstva omladine i sporta, te je nakon dobivanja sredstava osigurana prostorija za rad Ureda koje je tim sredstvima opremljen tehničkom opremom.

U 2009. godini izrađen je Lokalni akcijski plan (LAP) za mlade za 2010./2011. godinu sa sedam područja koja su tada prepoznata kao ključna. Isti dokument je predan tada nadležnom članu Gradskog vijeća kako bi došao na skupštinsko glasanje i bio usvojen od strane Grada. Međutim, dokument nije usvojen i samim tim nisu odvojena sredstva za realizaciju istog. To je povuklo sa sobom i tehničku nemogućnost UZM-a da funkcionira, jer ni za to nisu osigurana potrebna sredstva. U nemogućnosti formiranja UZM-a, RUZM je preuzela na sebe organiziranje aktivnosti koje su u opisu djelatnosti UZM-a. U siječnju 2010. godine petnaest organizacija civilnog društva (Mreža) iz Subotice koje u svom opisu djelovanja imaju rad s mladima, okupile su se oko ideje da se pitanje osnivanja UZM-a i kreiranje politike za mlade na lokalnu pokrene. Organizacije civilnog društva su vodile dvogodišnji proces zagovaranja s lokalnom samoupravom da se stvore tehnički uvjeti za osnivanje UZM-a i Savjeta za mlade.

Predstavnici Mreže su u razdoblju kolovoz-rujan 2012. održali niz sastanaka s članom Gradskog vijeća zaduženim za mlade i predložili mu potrebu kreiranja sustavne skrbi o mladima na teritoriju Grada Subotice. Mreža je također izrazila spremnost sudjelovati u realizaciji i koordinaciji konzultativnog procesa vezanog za izradu strateškog dokumenta Lokalnog akcijskog

plana za mlade, kao i opisa djelatnosti KZM-a i Savjeta za mlade.

RKZM je prestala raditi u svibnju 2011. zbog nedostatka financijskih sredstava i regionalizacije, koja podrazumijeva teritorij Vojvodine kao jednu regiju, te je samim tim dovoljna jedan regionalni ured za mlade na razini pokrajine.

Nakon stanke, početkom ove godine dogodila su se tri značajna događaja kojima je ponovno vraćena pozornost na pitanje politike za mlade u Subotici. Prvo je Skupština Grada u veljači donijela zaključak o usvajanju Lokalnog akcijskog plana za mlade za 2013. godinu. U ožujku je uslijedila odluka o osnutku Ureda za mlade Grada Subotica, a koncem maja Skupština je donijela odluku o dopuni Statuta Grada u kojem se po prvi put spominje riječ mladi kao ciljna skupina u ovom gradu.

KUŽIŠ?!: Koja je djelatnost Ureda?

Ured je osnovan s ciljem pružanja servisa mladima, predstavlja sponu između mladih, organizacija civilnog društva i lokalne samouprave. Ured je osnovan s idejom da poboljša položaj mladih, a to će najbolje uspjeti ako i sami mladi budu izravno uključeni. Ured će za desetak dana raspisati i poziv za lokalne volontere UZM-a tako da će mladi imati priliku izravno se uključiti u rad Ureda.

UZM ima edukacijsku ulogu, odnosno kroz svoje aktivnosti okupljati mlade i omogućavati realizaciju i poticanje neformalnog obrazovanja u skladu sa službenim dokumentima i potrebama mladih na lokalnu. Kao tijelo koje se bavi mladima, UZM se bavi i informiranjem mladih u različitim oblicima, prosljeđivanjem informacija koje su bitne za mlade (općinske stipendije, domaći i strani natječaji, putovanja, mogućnost dodatnog obrazovanja) i organiziranjem projekata koji omogućavaju mladima da sami razviju sustave informiranja na lokalnu. Osim navedenih aktivnosti, UZM predstavlja i fizički prostor u koji mladi mogu doći s konkretnom idejom koju žele razviti, tražiti informacije o putovanjima, seminarima, te se uključiti u izravni rad Ureda. U suradnji i u skladu s ostalim elementima omladinske politike na lokalnoj razini – Savjet za mlade, proračun, prostor za mlade, Vijeće za mlade i

turizam, udruge građana koje se bave mladima i organizacijama mladih, kao i s institucijama koje se bave mladima, UZM čini zao-kruženi sustav lokalne samouprave u domeni potpore mladima.

KUŽIŠ?!: Tko se smatra mladim u Srbiji?

Po Zakonu o mladima iz 2011. godine, mladima se smatraju svi pojedinci od navršених 15 godina do navršених 30 godina života.

KUŽIŠ?!: Koji su osnovni problemi mladih u Subotici?

Problema ima dosta, a za potrebe ovog razgovora navela bih nekoliko. Na teritoriju cijele države nezaposlenost mladih jest jedan od većih problema i on je bio detektiran kao veliki 2009. godine kada se istraživanje provodilo. Ured će aktivno pridonositi edukacijama, osnaživanju mladih za pokretanje vlastitog biznisa u suradnji s drugim nadležnim institucijama, agencijama i organizacijama civilnog društva koje se bave ovom tematikom. Osim problema velike nezaposlenosti postoji nekoliko segmenata na koje bih se osvrnula. U osnovi, problem je taj što se na lokalnu dugi niz godina nije sustavno bavilo mladima. Nisu postojale strategije uključivanja mladih, kao ni strategije koje bi se bavile reguliranjem mnogih područja i pitanja od značaja za mlade koja su do sada bila samo djelomice obuhvaćena propisima Republike Srbije, nije se pružala kontinuirana edukacija, kao ni osnaživanje mladeži da

LOKACIJA I RADNO VRIJEME

Ured za mlade Grada Subotice nalazi se u zgradi Nove općine, Trg Lazara Nešića br.1,

IX. kat/108, a njegovo radno vrijeme je od 9 do

16 sati. Mladi koji se žele informirati o samom

radu Ureda i programima mogu svratiti svaki

dan od 11 do 13 sati uz prethodnu najavu na su-

botica.kzm@gmail.com ili telefon: 063 51 99 21.

se aktivnije uključe u zajednicu. To je dovelo do toga da smo izgubili nekoliko generacija mladih ljudi koji bi se aktivno uključili u procese donošenja odluka. Tako da prvo krećemo s time, a kao drugu stvar navela bih problem nepostojanja infrastrukture za slobodno, kvalitetno i kreativno provođenje slobodnog vremena. To se odnosi na nepostojanje omladinskih klubova koji svoje aktivnosti s mladima zasnivaju na neformalnom obrazovanju. To je nešto na čemu Ured planira raditi ubuduće. U Subotici je posljednji put rađeno istraživanje o potrebama i problemima mladih krajem 2008. i početkom 2009. Godine, a Ured će provesti istraživanje početkom jeseni kako bismo dobili kompletniju sliku trenutačnih problema mladih, kao i potreba iz perspektive mladih. Ujedno će to istraživanje biti i preduvjet za kreiranje Lokalnog akcijskog plana za razdoblje 2014.-2017.

KUŽIŠ?!: Kakve programe možemo očekivati?

Usvajanjem LAP-a za mlade u veljači 2013. izdvojena su sredstva za realizaciju omladinskih projekata u visini od 3 milijuna dinara. Natječaj za realizaciju LAP-a bio je raspisan tijekom travnja ove godine. UZM će imati kordinacijsku ulogu u realizaciji LAP-a, ulogu praćenja realizacije projekata, pružanje potpore kao i partnersku suradnju. LAP ima devet područja i svako od njih je podjednako važno za mlade. Na konzultacijskim sastancima donesene su preporuke kojim se aktivnostima UZM treba baviti u prvoj godini postojanja. Važno je ostvariti komunikaciju sa svim relevantnim i odgovornim subjektima za razvoj mladih na lokalnu, zatim kreiranje baze podataka organizacija civilnog sektora kako bi se stekla realna slika o organizacijama, njihovim djelatnostima, ljudskim i tehničkim resursima kojima raspolažu. Dakle, jedna od aktivnosti UZM-a će biti pružanje potpore omladinskim organizacijama na teritoriju Grada Subotice. Zatim i izrada programa i projekata koje će kreirati na osnovi devet područja kojima će se UZM u svom radu baviti. Područja koja obuhvaća politika za mlade Grada Subotice su sljedeća: obrazovanje mladih, zapošljavanje mladih, zdravlje i socijalna politika prema mladima, sigurnost mladih, informiranost i mobilnost mladih, slobodno vrijeme, kultura i sport mladih, aktivno sudjelovanje i volonterizam mladih, mladi u ruralnim sredinama, te ekologija i održivi razvoj.

Ured će raditi preko ljeta i uskoro pokrećemo nekoliko programa. Program koji se odnosi na osnaživanje ljudskog kapitala kroz obuke pisanja projekata – »Od ideje do realizacije projekta« namijenjen je svim predstavnicima organizacija civilnog društva i pojedincima koji nisu imali prilike sudjelovati u seminaru zasnovanom na neformalnom učenju i stjecanju vještine pisanja projekta. Zatim ćemo u okviru ljetnog programa pokrenuti projekt »Škola roditeljstva« s ciljem poticanja da mladi roditelji što svjesnije i kvalitetnije obavljaju svoju roditeljsku ulogu, da se upoznaju s karakteristikama dječjeg razvoja, kao i da se osnaže u donošenju roditeljskih uloga.

Također će biti organiziran seminar na temu javnog nastupanja i zagovaranja za predstavnike učeničkih parlamenata srednjih škola. Također će biti raspisan i natječaj za logo UZM-a gdje će mladi imati prilike slati svoje ideje, a za prvo mjesto bit će osigurana simbolična nagrada.

UZM će u suradnji sa SKC-om iz Novog Sada raditi na projektu »Podizanje zavjese« u okviru kojeg u srpnju na omladinsku razmjenu od 10 dana i vodimo troje iz Subotice (srednjoškolci), od ukupno 14 mladih iz Vojvodine.

Ured će organizirati obilježavanje Međunarodnog dana mladih 12. kolovoza u suradnji s drugim organizacijama civilnog društva iz Subotice, kao i s mladim ljudima koji izraze želju da se uključe u organizacijski proces.

Krajem ove godine planirana je izrada LAP-a za razdoblje 2014.-2017. kojem će prethoditi obuhvatnije istraživanje potreba mladih.

KUŽIŠ?!: Poruka mladima koji su zainteresirani za vaše programe?

Poruka bi glasila: »Sami možemo tako malo, zajedno možemo tako mnogo.« Naime, Ured je otvoren za sve mlade koji se žele aktivirati u svojoj zajednici, za mlade koji imaju ideje, ali možda nisu sigurni na koji način ih mogu provesti, ako se žele uključiti kao volonteri u neke od mnogih organizacija koje imamo u Subotici, ili izravno u UZM, ako ih zanimaju gdje mogu otići preko ljeta na neki kamp ili omladinsku razmjenu.

Razgovarala: Antonija Sudarević

ISTRAŽIVAČKA STANICA PETNICA

Raj za znanost

Ukoliko ste stvarno zainteresirani za unapređenje svog znanja i ako imate interesa za znanost, nema bolje opcije od Petnice

Istraživačka stanica Petnica osnovana je 1982. godine na inicijativu skupine mladih istraživača, nastavnika i studenata nezadovoljnih postojećom praksom u obrazovanju i formiranju mladih znanstvenih kadrova. Rad se nije zaustavio, samo je napredovao i uslošnjavao se. Danas posjeduje najmoderniju laboratorijsku opremu u kojoj srednjoškolci imaju priliku iskusiti stjecanje znanja na »filmski« način. Tijekom dva i pol desetljeća razvoja i rada IS Petnica je uspješno organizirala preko 2.500 raznovrsnih tečajeva, kampova i seminara na kojima je sudjelovalo više od 4.000 sudionika i oko 6.000 predavača i stručnih suradnika.

Što je zapravo IS Petnica?

Najlakše bi mi bilo reći – raj za znanost. Naravno, ne mogu samo to kazati, ali je to ono što će biti suština mog teksta. Koristit ću svoje iskustvo u Petnici kako bih vam demonstrirao spektar iskustva koje netko može tamo steći. Treći i četvrti razred srednje škole sam proveo na seminaru iz sociokulturne antropologije, kada sam upisao fakultet postao sam mlađi suradnik na istom seminaru. Sve je počelo slanjem prijave za sudjelovanje na seminaru. Svaki srednjoškolac bez obzira na razred i srednju školu može se prijaviti i sudjelovati na jednom od 15 seminara. Pozvali su me na seminar, odslušao sam prvu seriju predavanja, uradio sam zadatak i dobio poziv za sljedeću seriju predavanja. Svaki put sam se vraćao kući s novim znanjem, s činjenicama koje nikada ne bih čuo u srednjoj školi. Predavači su bili razni, dolazili su s raznih krajeva svijeta i predavali nam o vlastitim istraživanjima. Dobili smo uvid u znanost iz prve ruke. Objasnili su nam kako se formulira tema istraživanja. Kako se traži literatura i kako da se provjeri relevantnost odabrane literature. Većina predavača ima doktorsku disertaciju ili su je pisali. Poslije treće serije predavanja bilo je vrijeme da mi (polaznici) formuliramo svoje teme i počnemo s istraživanjem. Nakon što smo odredili sfere interesiranja unutar znanstvene discipli-

ne, dobili smo mentora, odnosno mlađeg suradnika/cu koji/a ima slična istraživačka zanimanja kao i mi. Suradnici su uvijek dostupni preko maila, odobravaju literaturu koju birate čitati, objašnjavaju nejasno i pomažu vam u obradi građe koju skupite tijekom istraživanja. Uglavnom vam je potrebno još godinu dana da sve što otkrijete pretvorite u znanstveni rad. Napisani rad se dodatno popravljaju, ako mentorice i mentori smatraju da je potrebno, a vi na kraju idete s tim radom na petničku konferenciju na kojoj morate izložiti rad pred ostalima. Svatko ima pravo postavljati pitanja polaznicima, bez obzira na znanstvenu disciplinu iz koje je. Matematičari postavljaju pitanja psiholozima, a psiholozi kemičarima, a kemičari... razumijete na što ciljamo. Veliki broj znanstvenika iz raznih područja tri dana komentira i promišlja vaše ideje, metodologiju i rad. Dobivate sugestije na licu mjesta, korigiraju vas, daju vam prostor za raspravu o nalazima i uče vas kako da sumnjate čak i u znanost. Pitanja uglavnom postavljaju vođe seminara ili stručni suradnici. Ovo je bio radni dio, slobodno vrijeme je jednako korisno. »Blejite« s vršnjacima sličnih životnih uvjerenja koji svaki dan uče nešto novo. Svaki dan se javi neka nova tema o kojoj predhodni dan niste niti mislili da ćete misliti i imati s kim podijeliti svoje misli i dobiti smislene odgovore koji vam zapravo mogu pomoći. Nema: »Ti si lud, to je glupost, nemoj misliti o tome, to je đavolje djelo.« Jednom me je interesiralo što rade kemičari, pa su me proveli kroz svoj laboratorij i objašnjavali za što se koristi koji instrument. Sljedeći dan sam sjedio s fizičarima i pričao o CERN-u, a na seminarima koji su interdisciplinarni dobio sam mogućnost razgovarati s lingvistima i psiholozima o razlikama između metodologija u društvenim znanostima. Pokraj konstantnog priljeva informacija stječu se prijateljstva koja često traju cijeli život, primjeri za to se nalaze raštrkani po cijeloj instituciji. Jedan poznati primjer je par koji se upoznao i na kraju i vjenčao u Istraživačkoj stanici Petnica.

Iskustvo suradnika

Sada sam suradnik. Naučio sam mnogo više nego kao polaznik. Naučio sam kako prenositi znanje, kako prilaziti zbunjenim umovima i kako objašnjavati stvari na jeziku koji će biti razumljiv svima. Imao sam priliku spremati svoje predavanje i »oprobati« se kao predavač. Naučio sam kako čitati »između redova« i otkriti na kojim mjestima je nastao problem. Otkrio sam da posjedujem strpljenje, koje se ispostavilo kao najbitnije kada se bavite znanostima, jer dajete sebi prostor da potpuno i polako usvojite i upotrebite neki teorijski okvir. Dakle, ovo mjesto postal je moje utočište i jedan od velikih izvora katarze u mom životu.

Moj odlazak u Petnicu bio je trnovit. Kada sam se prijavljivao, uprava u mojoj srednjoj školi pravila je problem. Razlozi zbog kojih su oni odabrali da me provociraju meni niti danas nisu jasni. Rekao

Detalje o sadržaju seminara i načinu prijavljivanja možete naći na internetu: www.petnica.rs

bih da tako nekako djelujem na ljude, ali to nije bitno, ono što vam želim dati je način da se i vi izborite s obrazovnim tiranima. Meni nisu htjeli dopustiti da odem, poslije mi nisu htjeli platiti participaciju, a na kraju sam dobio i jedno i drugo. Nitko, apsolutno nitko iz škole ne smije vam zabraniti da idete na seminare u Petnicu, ako daju zabranu krše mnoge zakone i mogu nastradati i izgubiti pravo na rad s djecom. Uglavnom, prijavu možete podnijeti sami, ne mora je škola slati, a izostanke moraju opravdati, jer je opravdanje koje dobijete na seminaru validno i ovjereno. Toplo vam preporučujem da imate bar dvije preporuke, obično jedna bude od školskog psihologa, a druga od profesora koji vam predaje najbližu stvar onome što se nalazi na seminaru. Psiholog, bez obzira na politiku škole, ima dužnost uraditi neophodnu evaluaciju (koja je naznačena u prijavi). Ponavljam, škola postoji zbog tebe, svi zaposleni imaju redovita mjesečna primanja zbog tebe i njihov jedini interes, dok su u instituciji, jesi ti i tvoj napredak, svatko tko radi suprotno treba biti sklonjen, a na tebi je hoćeš li i kako reagirati. Cijena seminara je realtivno mala, kada sam ja išao onda je bila 10.000 dinara s tim da kraće seminare od po 4 dana nismo plaćali. Moja sestra je počela ići na seminare i njoj je cijena upola manja. Pokraj toga možete odabrati opciju za neplaćanje ako niste u mogućnosti i uprava Petnice će ili smanjiti cijenu za vas ili je potpuno eliminirati. Škola bi trebala platiti participaciju. Đački dinar je upravo namijenjen za ovakve stvari, naravno često će vam reći kako nema novca za to. Lažu, ali i o tome na nekom drugom mjestu. Možete otići u lokalnu samoupravu i tražiti fond za plaćanje seminara, tamo ćete dobiti novac. Znam nekoliko takvih primjera. Siguran sam da ćete naći nekog profesora koji vas podržava u vašoj želji, on vam je najveći saveznik u slučaju da neke stvari krenu malo drugim tijekom, mada uglavnom svi dobiju zeleno svjetlo za odlazak, jer postaju primjer za hvaljenje. Meni su mnogi profesori pomogli na putu saznanja, uvijek ću tim ljudima biti zahvalan, jer da ih nije bilo, vjerojatno ne bih ni krenuo na seminare.

Ako ste stvarno zainteresirani za unapređenje svog znanja i ako imate interesa za znanost, nema bolje opcije od Petnice. Postoji još jedan sličan institut u svijetu i nalazi se u Izraelu. Počnite s osvajanjem planine znanja, jer i na taj način možemo utjecati da nam nestručni i bahati ljudi, koji su na važnim pozicijama, ne oduzmu preostali dio dostojanstva i zdravog razuma.

Dejan Matlak

ŠTO BI BILO KAD BI BILO?

0 jednostavnom životu

Jeste li se ikad zapitali kako bi izgledao vaš život bez nekih stvari bez kojih »ne možete«? Na primjer, nekog jela, poput palačinki ili čokolade, Coca-Cole, bez PC igara ili čak bez samog kompjutera, interneta, Facebooka...

Stavite sebe u situaciju gdje ne postoji Facebook, ne samo Facebook nego ni ostale društvene mreže poput Twittera itd. Koliko biste samo manje ljudi poznavali? Bili biste osuđeni da ljude upozajete na ulici, uživo, bez da ste prvo pogledali sve slike na profilu, ili informacije o tome što ta osoba voli slušati, gledati, raditi. Ako ništa drugo, siguran sam da biste mogli živjeti bez silnih zahtjeva za dosadne igrice. No, upoznavali smo se s ljudima i prije Facebooka, znali smo manje više sve i prije Facebooka; da ne postoji, netko bi ga kad-tad izmislio.

Zamislite život bez omiljenog benda kojeg stalno slušate. Bi li vaš život bio potpun? Biste li mogli slušati, primjerice, neku drugu vrstu glazbe? Zamislite da nemate na svom mobitelu ili nekom playeru ništa osim Mozarta, eventualno Bacha ili Liszta. Postanite kreativni, koliko samo ima glazbenika koji se ne mogu »probiti«, iako ulažu puno napora u ono što rade.

Što mislite, bi li mogao postojati život bez McDonald'sa i Coca-Cole, palačinki, Nutelle... Ja mislim da ne. No, i dalje vam ostaje kruh i voda... A ako baš ne možete bez McDonald'sa i Coca-Cole, vi idite u KFC i pijte Pepsi.

Ako ste promislili o ovome, a i dalje ne možete zamisliti takav život, onda se dobro zapitajte kako je bilo ljudima u Egiptu, Rimu ili možda ljudima u srednjem vijeku. Kako su ti ljudi bili obični. Oni prije posla nisu pili kavu, pogledali svoj Facebook profil, mail, pa na kopanje, njima to nije bilo potrebno. Ako su oni mogli, zašto današnji čovjek ne može? Zašto je to tako teško?

Pročitao sam prije nekih mjesec dana članak o ljudima koji žive u Sibiru, bez struje i manje više svih stvari koje moderni ljudi koriste. Čak nisu ni znali da postoji nešto bolje nego ono što su imali. Pogodite, jesu li bili nesretni, je li netko od njih plakao jer nema nešto najnovije? Odgovor je, naravno, ne.

Nadam se da sam vas ovom temom barem malo potaknuo na razmišljanje o jednostavnosti života, što ne znači da ne treba uživati u njemu, nego u njegovoj jednostavnosti. Jer sve što sada znamo jest početak onog čega mi nismo ni svjesni.

Najvažnije je biti to što jesi, naći ono što tebi najviše odgovara, jer kada nađeš sebe, u svojim i tuđim očima ti si osoba. Zasluži to. Jest, teško je, ali što u životu nije teško? A to je poput matematike – što je jednostavnije, to je lakše postići.

Želim svima vama da napravite nešto korisno od svog života, budite kreativni, a pritom razmišljajte pozitivno.

Ivan Čavrgov

IZ KUŽIŠOVOG UREDA NA TRGU ROCKEFELLERA

BESPLATNO LJETO NA MANHATTANU

Koliko puta ste se probudili rano ujutro za trening na koji vam se ne ide, a kojeg dobro plaćate, i rekli si: »Eh, barem da je u pitanju Tai Chi kojeg ne moram plaćati.« Dani vaše mizerije su odbrojani

Kužišov ogranak, čiji se ured nalazi odmah do NBC postaje na Trgu Rockefellera, donosi dobre vijesti svim sretnicima iz trećeg svijeta koji planiraju ovoga ljeta posjetiti grad New York, a takvih je i iz naših krajeva svake godine sve više. Upravo radi njih, radi onih koji kao studenti planiraju doći na nekoliko mjeseci u SAD, donosimo kratki osvrt na ono što ih očekuje ovdje.

Ključna riječ koja nas sve jednako uzbuđuje jest riječ »besplatno«. Ne, nije riječ o smještaju ili hrani, nego nečemu još boljem: aktivnostima u doslovce središtu Manhattana, Bryant Parku. Rzne organizacije u asocijaciji s Parkom naučit će vas žongliranju, štrikanju, Limon plesu, Tai Chiju, stranim jezicima, kao i dati vam prigodu uživati u filmskom festivalu, koncertima i čitanju knjiga i poezije, i sve to za točno cero dólares! How cool is that?

Tai Chi i strani jezici

Koliko puta ste se probudili rano ujutro za trening na koji vam se ne ide, a kojeg dobro plaćate, i rekli si: »Eh, barem da je u pitanju Tai Chi kojeg ne moram plaćati.« Dani vaše mizerije su odbrojani, jer je vaš san već počeo 30. travnja i traje sve do 26. rujna. Jutro vam već danas može započeti u 7,30 starom kineskom vještinom. 'Jutro!

Znanje hrvatskog, srpskog, bosanskog i crnogorskog jezika svakako vas čini poliglotom. No, zar ne bi bilo korisno znati bar još jedan strani jezik? How about četiri? Naučite udvarati se na francuskom, izraziti svoje osjećaje na talijanskom, recitirati haiku na japanskom i poboljšajte svoj španjolski. Come on, znamo da ste većinu ovog posljednjeg već pobrali iz bezbrojnih latinoameričkih sapunica.

Večer klasičnih filmova

Svakog ponedjeljka navečer, od 17. lipnja do 19. kolovoza, u sklopu HBO filmskog festivala, na velikom platnu prikazivat će se klasični filmovi poput Tootsie s Dustinom Hoffmanom i Billom Murrayom, zatim pogledajte Hitchcockov triler Frenzy, Afričku kraljicu s Humphreyjem Bogartom i Katherine Hepburn, i Spielbergovo remek djelo E.T.

Pokraj svega navedenog moći ćete također dokazati svoje umijeće u stolnom tenisu. Imat ćete i prilike sudjelovati u natjecanju za titulu prvaka parka, za koje se prethodno morate prijaviti na bryantpark.org. Nadolazeći turniri bit će održani 5. lipnja, 3. srpnja, 7. kolovoza, 4. rujna i 2. listopada.

Ukoliko planirate u Velikoj Jabuci biti i u rujnu, svakako naučite osnovne pokrete i pravila mačevanja s Manhattan Fencing Centrom (pogledajte autora teksta na fotosu). Sat je ovoga sporta savršen za one kojima je um prenatrpan svakidašnjim brigama. Sport nije nasilan, zabavan je i noseći opremu i zaštitnu masku zacijelo ćete se dobro oznojiti. Zato mač u ruke i »zabodite« stres u metu.

Only in America

Također, rujna nam donosi i nastavak takozvanog Birding Toura. Konačno ćete imati prigodu vidjeti vrapca koji ne sliči nimalo onome kod Plave fontane u Subotici. Ponesite svoj dalekozor ili ga posudite od članova Audubon društva, koje vas vodi na ovu once-in-a-lifetime avanturu, i svjedočite raznobojnoj ljepoti ovih malih migracijskih stvorenja. Reći ćete: »Ma, vidio sam ja previše vrabaca u svom životu. Ne, hvala«, ali jeste li ikada vidjeli onoga žućkasto-smeđih leđa a bijeloga trbuha, s crno-bijelim linijama na glavi, poput onih na zebama, i žutim točkama između očiju? Naravno da niste, jer je ta vrsta, koja se na engleskom zove white-throated sparrow, američki trademark te nikada ne napušta svoj rodni kontinent. So, what are you waiting for? Besplatno obrazovanje i nezaboravno iskustvo vas zove u Bryant Park!

Tomislav Perušić

KULTURNI RAPORT: FESTIVAL EUROPSKE KRATKE PRIČE U ZAGREBU

Jedan od privilegija koji donosi veliki grad je taj da jednog dosadnog dana, kada ne znaš treba li ti kišobran ili ne, kada su terase pune iako vjetar divlja raznoseći sve na što naiđe, baš tog dana uđeš u knjižnicu zbog zanimljivog plakata na vratima.

»26 godina Boggieja i 36 godina rock'n'rolla«, u sklopu Festivala europske kratke priče. Naravno, nisam imala pojma ni da se takva manifestacija događa u gradu, loš marketing i malo zainteresiranih ljudi čine čuda.

Nonšalantno sam ušetala u knjižnicu, iako sam skoro svaki dan u knjižnici, prvi puta u svom životu doživjela sam da je knjižnica puna. Ljudi su zauzeli svaki stolac, sjedili su po stubama, na podu, po stolovima, između polica s knjigama, stajali su oslonjeni o zidove i slušali su. Razgovor o ovoj, kako sam tada saznala, kulturnoj knjizi hrvatske književnosti vodili su autor knjige Edo Popović, moderator razgovora pisac Roman S. Bodrožić, urednik portala Moderna vremena Nenad Bartolčić, i pisac, kritičar, urednik

Branko Čegec. Nije to bio jedan od onih užtogljenih razgovora na koje su nas tjerali u srednjoj školi, bio je to jedan životni i nadasve duhovit razgovor o književnosti, o vremenu u kojem živimo i o promjeni koju su doživjeli naši prostori, gradovi i ljudi u posljednjih trideset godina. Možda je još jedna osoba u prostoriji bila meni bliska po generaciji, a sa svima ostalima povezivala me je jedino ljubav prema književnosti, ali usudim se reći i ljubav prema ljudima i zdravom razumu. Saznala sam kako je Zagreb prije bio mjesto na kojem je kultura jednostavno bujala, da je bilo kul imati objavljen tekst u Poletu¹. »Na račun tih tekstova, bario sam cure vani«, govori Popović. Tek tada sam shvatila kako apsolutno nisam upućena u književne struje današnjice, da je to jedan toliko neotkriveni svijet za mene, i ne samo za mene, za sve nas. Danas nitko ne čeka izdanje neke knjige, naravno tu ne ubrajam knjige Nives Celzijus, njena izdanja se čekaju. Ljudi ne žele znati za književnost, niti žele znati za umjetnost. Gradovi se ocjenjuju po kvaliteti noćnog života, a u tom životu kultura nije bitan faktor.

Nakon završetka ovog razgovora nisam mogla ne otići na čitanje kratkih priča u Studentski centar, koje se održavalo isto u sklopu 1 Polet je bio tjedno glasilo tadašnjeg Saveza socijalističke omladine Hrvatske iz Zagreba - osobito popularan 1980-ih.

FEP-a. Tamo sam doživjela potpuno drugačije iskustvo. U dvoranu stane jedva pedeset ljudi, dvorana je potpuno crna, na pozornici je bio postavljen pohabani kožni kauč, dva stolca i stol. Jedina rasvjeta je prigušeni reflektor. S obje strane pozornice nalazio se po jedan videobim, jedan s hrvatskim, drugi s engleskim tekstom. Dvorana se popunila do početka čitanja, ali je publika bila mnogo mlađa nego na prethodnom razgovoru. Opet je bilo mnogo ljudi koji su sjedili na podu. Atmosfera koju stvarno treba doživjeti. Tu večer svoje je priče čitalo šestoro autora. Svakog autora predstavljao je neki kritičar ili urednik neke izdavačke kuće, nakon čega je svaki autor čitao jednu od svojih priča. Fenomenalna atmosfera. Doista nešto što se ne može tako često iskusiti. Predstavljanje svakog autora bilo je privatno, duhovito, detalji o samom autoru i tek ponešto o njegovu načinu pisanja. Nakon toga dobiješ osjećaj kako ti neki tvoj prijatelj čita priču koju je nedavno napisao i želi da ju čuješ. Moram napomenuti kako je tu večer nastupala i Subotičanka Ildikó Lovas, spisateljica koja je meni do sada bila nepoznata, ali svojom tematikom mislim da je bliska svima nama koji smo iz Vojvodine. Njene priče su sarkastične, realne, puno prijezira prema malograđanštini, ali motivima poput salaša, bičeva, konja, ona budi nostalgiju i na kraju ljubav prema kraju iz kojeg potječemo.

Za pripadnost ovoj skupini ne treba ti ništa, kao potpuni autsajder možeš ući i postati dio začaranog kruga koji vezuju samo niti ljubavi prema životu.

Tko bi rekao da ovo spada u »visoku« kulture! Kratka priča je prozni oblik koji postaje sve popularniji zbog brzine života kojom svi živimo. Svaki od autora koji je bio dio ovog festivala zasniva svoju priču na problemima sredine iz koje potječe. Koristeći se sarkazmom ili metaforama oni duhovito prozivaju današnju javnost. Ukoliko želite dobiti jedan hladan tuš nakon kojega ćete se smijati, ali ćete se definitivno i preispitati, preporučujem vam Josipa Novakovicha, Philippe Claudela, Davida Roasa i Davida Filipa. Autori koji svojim humorom, svojim britkim jezikom i stilom pisanja dotiču ono što donosi razliku.

Ivana Rudić

DNEVNIK JEDNE BRUCOŠICE

Tattoo

*Vjerujem da su vas pojedine slike
zaintrigirale i da vam je prošla kroz
glavu mogućnost tetoviranja.
Ipak, dobro promislite prije nego
li odlučite oslikati tijelo*

Tri, dva, jedan! Ljeto samo što nije stiglo. Neki ga s nesrpljenjem iščekuju jer će konačno moći odahnuti bar na kratko od obveza. To se uglavnom odnosi na nas mlade koji (još uvijek) ne radimo. No, pogotovo će uživati studenti koji daju sve ispite u roku! Blago takvima :) Šalu na stranu, sunčani dani su pred nama, a obala polako zove pa je vrijeme i za kupovinu badića i cijele opreme za plažu. Djevojke se već sad mogu vidjeti u redovima za isprobavanje po trgovinama. Lude ljetne noći. Već ih zamišljam. Nema spavanja, samo uživanja. Ledeni kokteli, valovi... Jeste li i vi dnevni sanjar?! Razne ideje mi padaju na pamet. Pa da i vas pitam, koliko ste spremni otići daleko kad su ludosti u pitanju i smatrate li ih ludostima? Imate li tetovaže, ili biste li se usudili istetovirati dio svoga tijela ovog ljeta?

Ekstremi i izgovori

Sunce kao da nas udara u glavu kad dođe ovo doba godine. Svi su energični, vedri i spremni na svakoake »gluposti«. Tinejdžeri se često znaju koristiti YOLO načinom razmišljanja (You Only Live Once – jednom se živi), pa se upuštaju u avanture bez razmišljanja o mogućnim posljedicama. Ni brige ni pameti, a uvijek je izgovor – mladi smo. No, adrenalin ne privlači samo mlade buntovnike, već i starije koji koriste tople dane kako bi primjerice surfali po moru ili skakali padobranom. Ekstremi mame čovjeka, ali ne usuđuje se svatko. Različite su doze energije. S kim god razgovarala o ljetu, svi planiraju putovanja na bliže ili daljnje destinacije, ali najviše pridaju značaj ideji koja im se provlači kroz misli već duže vrijeme. Tattoo! Jeste li kad čuli za »infinity« tetovažu ili vam prvo padaju na pamet kineska slova? To su samo neki od tipičnih primjera koje ste u prolazu mogli vidjeti na ulici, no umjetnost oslikavanja tijela je široko rasprostranjena po svijetu. Bezbroy različitih simbola se ucrtava svakog dana. S jedne strane postoje ljudi koji inzistiraju da im se istetovira decenatna dio tijela, dok se drugi rado eksponiraju, pa upravo zbog toga iščekuju da pokažu svoje »zmijsko« istetovirano tijelo na kakvom ljetnom štrandu!

Istina je da mnogi mladi žive brzim životom i ne razmišljaju previše, već u momentu. Često zaborave kako su tetovaže trajne i uopće ne pridaju značaj budućnosti i vremenu kad budu stariji ljudi. Često se mogu čuti pitanja poput: »Kako će to izgledati na tebi kad budeš bio 70 godina?« Ne opterećuju se, već tjeraju po svom. Nije samo u trajnosti, već i u kakvoći tetovaže. Sličica lika iz

crtića? Možda prikladna kad si tinejdžer, ali nimalo simpatično u zrelim godinama. Prije toga se čak može dogoditi situacija da te poslodavac ne želi zaposliti upravo iz razloga što smatra neprofesionalnim činjenicu da su ti vidne tetovaže. Još jednom treba promisliti prije samog postupka!

Odluka je na vama

Mladost - ludost, kažu. Time se najčešće opravdava čovjek. Kad si bio toliko buntovan, ako ne kao mlad? Ponese te brzina života, prijatelji, alkohol i sama situacija u kojoj se nađeš. Što se samog crtanja tijela tiče, svatko ima svoje mišljenje i pravo birati što će uraditi od sebe i to bez dileme. Ako nekome odgovara išarati leđa nečijim likom ili citatom, što to ne bi učinio? Ne može mu se zabraniti ništa, pogotovo ako se toj osobi to iznimno sviđa. Dapače, samo naprijed! Hrabro je donijeti i takvu odluku. Kad malo bolje razmislim, to i jest hrabar čin. Oni koji su preživjeli znaju o čemu pričam. Sjediti par sati na stolcu uz izvjesnu dozu bola nije zanimljivo. Što vi kažete?!

Možda vam se dogodio trenutak dosade i ispregledali ste na Google pretraživaču stranice s modernim tetovažama. Vjerujem da su vas pojedine slike zaintrigirale i da vam je prošla kroz glavu mogućnost tetoviranja. Opet kažem, svatko je krojač svoje sudbine, pa tako i sam donosi odluku o bojenju dijela tijela. Ako ste pronašli odgovarajuću tetovažu, spremni ste stisnuti zube i izdržati par sati bola, vrijeme vam je za inovaciju!

Prije svega, želim svima da uživate u ljetu, budite nasmijani i donosite prave odluke! Ako padne kakav tattoo, neka bude smislen i na mjestu. Do sljedećeg puta, iskoristite dane koji su pred vama i ostajte uvijek svoji!

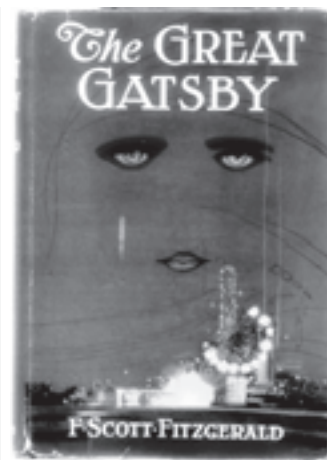
Donna Diana Prčić

FRANCIS SCOTT FITZGERALD KAO INSPIRACIJA

»Pokaži mi heroja i napisat ću ti tragediju«

Drago mi je da su oči javnosti ponovno uperene u ovog vrsnog umjetnika. Samo, voljela bih da su njegova djela povod za promišljanje i samoreflektiranje, a ne sezonska inspiracija za odjevne kombinacije

i Thomas Stearns Eliot samo su neki od pripadnika grupe »Izgubljene generacije«, generacije Amerikanaca koji su sazreli za vrijeme Prvog svjetskog rata. Hemingway i Fitzgerald postaju prijatelji upravo u Parizu. Fitzgerald je tada zarađivao prodajući svoje pripovijetke raznim časopisima. Znao je reći kako je pisanje pripovijedaka za novac zapravo prostituiranje. Ali što se može, novac im je bio potreban za luksuz koji im je bio svakidašnjica. Iako su naizgled imali savršen život i bili skladan par, Zelda i Scott su proživljavali pakao. Zeldi je dijagnosticirana shizofrenija, a Scott je bio u financijskom ambisu. Rijetko je bio trijezan. Zeldu je smjestio u psihijatrijsku ustanovu, a on je nastavio pisati i piti. Umro je od srčanog udara 1940. godine. Osam godina kasnije umrla je i Zelda. Za sobom su ostavili kćer, veličanstveni literarni opus i reputaciju dekadentnih boema »ludih dvadesetih«.

Životne pouke

Ostavljajući po strani njegov privatni život, Fitzgerald je veliko ime američke i svjetske književnosti. Činjenica da je pisao pripovijetke po narudžbi ne umanjuje njihovu vrijednost. Svaka pripovijetka, kao romani, nosi životnu pouku. Pod životnom poukom podrazumijevam one sitnice koje u svakodnevnom životu ne smatramo bitnima i vrijednima. Upravo su one te koje oblikuju život i postaju nevidljivi kamen spoticanja. Fitzgeraldov kamen spoticanja bila je težnja prema materijalnim blagodatima i čežnja za životom na visokoj nozi.

Kako to obično biva, zaboravljeni veliki pisci uglavnom budu oživiljeni putem holivudske filmske adaptacije. To se dogodilo i s Fitzgeraldom. Otkad je film »Veliki Gatsby« ugledao svjetlo dana, svi su odjednom postali ljubitelji djela i lika Francis Scotta Fitzgeralda. Statusi na Facebook profilima vrve od njegovih citata, djevojke nose biserne ogrlice i charlston haljine. Ne želim ostaviti krivi dojam. Drago mi je da su oči javnosti ponovno uperene u ovog vrsnog umjetnika. Samo, voljela bih da su njegova djela povod za promišljanje i samoreflektiranje, a ne sezonska inspiracija za odjevne kombinacije.

Nevena Balažević

Misao iz naslova pripada čovjeku koji je skovao sintagmu The Jazz Age. Čovjeku koji je jedan od najpoznatijih predstavnika umjetnika takozvane »Izgubljene generacije«. Ova misao pripada čovjeku koji je od svojih životnih nedaća stvorio ime i karijeru. On je prvi svjetski celebrity u današnjem smislu riječi. Ovo je priča o Francisu Scottu Fitzgeraldu.

Francis Scott Key Fitzgerald rođen je u Minnesoti 1896. godine. Potječe iz obitelji višeg srednjeg sloja. Godine 1917. odustaje od školovanja i pridružuje se vojsci Sjedinjenih Američkih Država. Kao vojnik na dužnosti u Alabami upoznaje Zeldu Sayre u koju se istog časa zaljubljuje. Ona je bila djevojka iz bogataške obitelji, »zlatna djevojka« kako ju je Fitzgerald kasnije opisivao. Prvi puta odbija njegovu prosidbu jer njegovo financijsko stanje ne može zadovoljiti sve njezine potrebe. Nakon nekog vremena, Fitzgerald uspijeva dobiti pozamašnu svotu novca za svoj roman »S ove strane raja«, te Zelda odlučuje obnoviti zaruke. Ova životna epizoda pratit će ga cijeli život i pojavljivati se kao lajt motiv u gotovo svakom njegovom djelu. Siromašan mladić sa srednjeg zapada zaljubljuje se u raskalašnu kći bogatog oca.

Gorko-slatki život

Pariz dvadesetih godina dvadesetog stoljeća bio je mjesto okupljanja pisaca u inozemstvu. Ernest Hemingway, Ezra Pound

PINK

KUŽIŠ ?!

EX-YU POP RIZNICA: INDEXI – »INDEXI« (JUGOTON, 1974.)

Kompilacija najblistavijih singlova

Indexi su legendarna i pionirska skupina ex-yu rocka, i uz zagrebačku Grupu 220, prva na ovim prostorima koja je interpretirala vlastite skladbe. Uz to, oni su i najdugovječniji sastav s ovih prostora, uz beogradsku Yu grupu, koja je i danas manje-više aktivna.

Indexi iz Sarajeva djelovali su od 1962. do 2001. godine kada su preminuli, najprije vokalni solist Davorin Popović, a potom i gitarist Slobodan Kovačević. U razdoblju svog djelovanja objavili su dva studijska albuma, 27 singl ploča te 12 kompilacijskih albuma.

Njihov pravi proboj dolazi tek 1967. godine, kada na natjecanju za pjesmu Eurovizije izvode sjajnu numeru »Pružam ruke«, klasik jugoslavenskog rocka. Dolaskom Kornelija Kovača u skupinu, iste godine, grupa se sve više oslanja na vlastiti materijal, da bi 1968. fantastičnom izvedbom kultne skladbe »Jutro će promijeniti sve« osvojili treće mjesto na Opatijskom festivalu.

Slijedi povijesni datum u karijeri Indexa – 15. siječnja 1969. Tog dana započeli su snimanje pjesme »Plima«. Pjesma sadrži prvi gitaristički solo u stilu Jimija Hendrixa na ovim prostorima, riječ je prvoj progresiv-rock pjesmi. Nastavili su pomicati granice domaće popularne glazbe, te kasnije snimaju prvu domaću rock poemu »Negdje na kraju u zatišju«. U pitanju je prva rock tema koja je trajala dulje od 10 minuta.

Bilo je to vrijeme festivala. Na natjecateljskoj rock večeri Zagreb-festa '70. Indexi su nastupili s pjesmom »Da sam ja neko« i osvojili drugo mjesto, iza Kornije grupe. Sljedeće godine, također na rock večeri istoga festivala izveli su ambicioznu kompoziciju »Izvor« i ovaj put osvojili prvo mjesto, ispred Kornije grupe. Pjesma nažalost nikada nije snimljena i objavljena na pločama. Iste godine na festivalu Vaš šlager sezone Indexi su s pjesmom »Da li postoji ljubav« osvojili drugo mjesto publike.

U proljeće 1972. godine Indexi nastupaju na prvom Boom festivalu, održanom u Ljubljani, a koncertni snimak pjesme »Hej ti, mlado momče« zabilježen je na duplom albumu s ovog festivala. Potom nastupaju na Zagreb-festu s pjesmom »Sanjam«, da bi ubrzo po povratku u Sarajevo uradili i pjesmu »Balada« koja je uz

»Sanjam« objavljena na još jednom izuzetno popularnom singlu skupine iz 1972. godine. Ambicioznim tematskim albumom »Moj dra Rijeka« na stihove pjesnika Maka Dizdara, vraćaju se ozbiljnijem izrazu u rock domeni. Tijekom građanskog rata 90-ih skupina nije djelovala. Posljednji koncert Indexi su održali u dvorani Borik u Banjaluci, 5. svibnja 2001. godine.

Drugi album grupe »Indexi« kompilacija je njihovih najblistavijih singl izdanja. Na njemu se nalaze sljedeće pjesme: Svijet u kojem živim; Krivac si ti; Budi kao more; Da sam ja netko; Sve ove godine (njihov najveći singl-hit, po kom je naslovljena i istoimena LP ploča); Sanjam; Plima i Balada (moj osobni favorit iz cjelokupne njihove diskografije).

Robert Tilly

SUPERMAN

MIROSLAV KRLEŽA

Intelektualni gigant, protivnik jednogumlja

Književnik Miroslav Krleža vjerojatno je najveći hrvatski pisac proteklog stoljeća. Pjesnik je, dramatičar, romanopisac, novelist, kritičar, esejist, putopisac, memoarist, pokretač i urednik časopisa, te enciklopedist. Iako je gajio bogatu europsku kulturnu i književnu baštinu, nije se priklonio nijednom utvrđenom modelu, pa se ni njegov opus ne svrstava ni u jednu stilsku formaciju.

Rodio se u Zagrebu 7. srpnja 1893. godine u građanskoj obitelji nižeg-srednjeg socijalnog statusa. Nakon pučke škole na zagrebačkom Kaptolu, školovao se u vojnoj kadetskoj školi u Pečuhu neposredno prije Prvog svjetskog rata, tijekom Balkanskih ratova. Godine 1913. prekidajući studij te preko Pariza i Soluna dolazi u Srbiju s namjerom da postane dobrovoljac u srpskoj vojsci. No, osumnjičili su ga za špijuna zbog čega je bio protjeran preko srpske granice. Vraća se u Austro-Ugarsku i biva uhićen, da bi zatim bio brzo pušten i mobiliziran godine 1915. kao domobran te poslan na bojišnicu u istočnu Europu. Dosta vremena provodi uglavnom po bolnicama i toplicama zbog slabog zdravstvenog stanja, te se okreće književnosti.

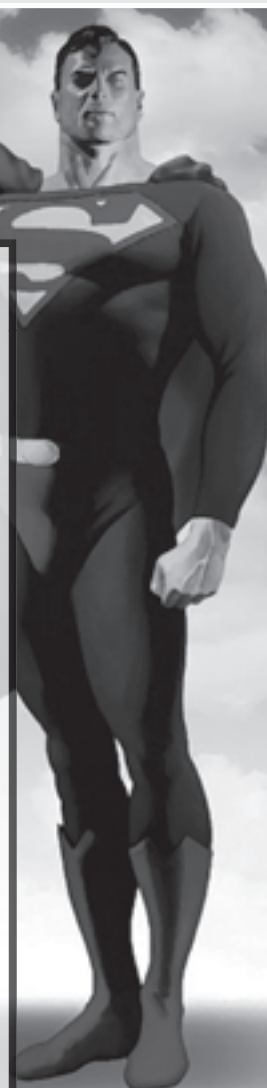
Bio je aktivan u politici, pogotovo nakon stvaranja Kraljevine SHS, kad je bio fasciniran Lenjinom i sovjetskom revolucijom. Tada je pisao ekavicom.

Tijekom II. svjetskog rata ustaše, među njima prvenstveno ministar provjete Mile Budak, traže od njega da pristupi ustaškom pokretu na što on nije pristajao. U tom je razdoblju Krleža surađivao s ljevičarskim književnikom Cesarcem koji je kasnije strijeljan. Taj ga je događaj prisilio na pasiviziranje. Njegov je život pod ustaškim režimom bio stalno u opasnosti.

Krleža nije htio postati niti članom KPJ, što će mu izazvati goleme probleme nakon II. svjetskog rata. Po završetku rata jugoslavenski ministar prosvjete pokušao ga je osuditi na smrt. Život mu spašava predsjednik Jugoslavije Josip Broz Tito. Tijekom slabašne liberalizacije pokreće Jugoslavenski leksikografski zavod, a 1967. potpisuje »Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika«, što dovodi do njegove ostavke u Centralnom komitetu SKH nakon hajke na »nacionalizam«. U to je vrijeme simpatizirao zahtjeve proljećara, no povukao se kad je bilo očito da će Tito ugušiti ustanak. Do kraja života radio je u Leksikografskom zavodu. Umro je 29. prosinca 1981. u Zagrebu. Od njegovih djela možemo spomenuti neka kao što je »Povratak Filipa Latinovicza«, »Na rubu pameti«, »Zastave«, »Hrvatski bog Mars«, »Banket u Blitvi«, »Gospoda Glembajevi«, »Balade Petrice Kerempuha«...

Bio je izuzetan poznavatelj mađarskog te njemačkog jezika, a čitao je i pisao i na francuskom i ruskom. Tri puta je nominiran za Nobelovu nagradu.

N. P.

DAVID VEREŠ, MATURANT OŠ »IVAN GORAN KOVAČIĆ« U SONTI

NA POPISU LJUBAVI NOGOMET IMA PRIMAT

Razgovor vodila: Maja Andrašić

David Vereš ovih dana broji posljednje dane u OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti. Trenutačno je nogometaš i rukometaš, a želio bi jednoga dana upravljati brodovima ili voditi poslove u lukama i brodogradilištima. Poput svakoga mladoga nogometaša-amatera, potajno mašta kako će jednoga dana postati poznat upravo po svojoj omiljenoj igri.

KUŽIŠ?!: Na samom si svršetku osnovnoškolske izobrazbe. Kakvi su tvoji dojmovi za proteklih osam godina?

Do prije nekoliko mjeseci živio sam u nekakvom svijetu mašte. Smijao sam se, zabavljao, čak sam pomalo popustio i u ocjenama. Nekako iznenadno, preko noći, maltene u jednom trenutku shvatio sam da završavam osmi razred. Odjedanput me je uhvatila neka tuga zbog bliskoga rastanka od prijatelja s kojima sam bio blizak cijelih osam godina. Doista, svi su mi bili poput druge obitelji. Kroz svih ovih osam godina, pa i prije, u dječjem vrtiću, s njima sam se fantastično zabavljao i srce bi mi zaigralo uvijek kada bi se u odjelu nešto lijepo dogodilo. Sada mi nije svejedno. Uхвати me neka sjeta, jer polako spoznajem kako ništa više nije isto, niti će ikada biti.

KUŽIŠ?!: Koliko znam, od izvanškolskih aktivnosti vrlo ti je omiljen nogomet. Ima li u tvom srcu mjesta za još poneki od sportova?

Nogomet je moj najdraži sport. Redovito i s velikom voljom treniram, a to namjeravam raditi i u bliskoj budućnosti. Kažu kako pravim sportašima nije blizak samo jedan sport. Tako je i kod mene. Usporedo s nogometom od prije godinu dana treniram i rukomet. Zavolio sam i ovaj sport, ali ipak se zna što je prva ljubav i koje je mjesto u mojem srcu namijenjeno nogometu.

KUŽIŠ?!: Kažeš da je nogomet tvoja prva ljubav. Koliko dugo treniraš?

Nogomet treniram od svoje desete godine. Neki iz moje generacije trenirali su već nekoliko godina, jer su se istodobno s upisom prvog razreda upisali i u Dinamovu nogometnu školu. Bez obzira na kasniji upis, doista su me lijepo primili u ekipu, pa sam zahvaljujući njima, ali i voditelju škole prof. Goranu Matiću i treneru Spomenku Kušljiću, preko noći zavolio nogomet.

KUŽIŠ?!: Ima li uspjeha u tome?

Uspjeha ima. Dobro smo se pokazali na svim školskim natjecanjima, a i u susretima s ekipama naše dobi iz bliže i dalje okolice. Igrali smo i dosta utakmica u dobrotvorne svrhe i na njih sam vrlo ponosan.

KUŽIŠ?!: Kako na vas djeluju reakcije navijača kad dobro igrate i zabijate zgoditke?

Ponekad osjetim malu tremu kad počne igra, no brzo je se oslobodim. Nakon svršetka utakmice osjetim se ponosnim i na sebe i na svoju ekipu, s kojom dijelim sve radosti. Reakcije publike su burne, ali nažalost moram priznati kako je na našim utakmicama publika prilično malobrojna. Često se dešava da nas je više na travnjaku nego što ima publike u gledalištu. Svi maštamo o igri pred brojnijom publikom, ali se plašim da to u Sonti nećemo doživjeti.

*Nogomet je moj
najdraži sport **

*Nadam se da ću
uspjeti upisati smjer
za nautičkog
tehničara rječnog
smjera u apatinskoj
Tehničkoj školi*

KUŽIŠ?!: Podržavaju li roditelji tvoje upražnjavanje sporta?

Svakako, podržavaju me u svemu pozitivnom. Treniranje je istodobno i razvijanje zdravoga duha u zdravom tijelu. Ponekad zbog učenja s jedne i obveza na treninzima s druge strane, nemam vremena za bilo što treće, ali to je moj izbor. Moji roditelji nisu u situaciji doći na svaku utakmicu, ali mi na odlasku iz kuće svaki put požele sreću i raduju se svakoj našoj pobjedi i svakoj mojoj dobroj igri.

KUŽIŠ?!: I za kraj, kako vidiš Davida Vereša u budućnosti?

Prije svega, već sam odabrao svoje životno zvanje. Planiram upisati jedan novi smjer, koji će u Tehničkoj školi u Apatinu zaživjeti od jeseni. Nadam se da ću ga uspjeti upisati i tako se školovati za nautičkog tehničara rječnog smjera. Koliko smo obaviješteni od ravnatelja Tehničke škole, nakon završetka izobrazbe imat ćemo zajamčeno uposlenje, bilo u plovidbi, bilo u organizaciji rada u luci ili u brodogradilištu. To bi nam puno značilo, jer je svima dobro poznato koliko je u današnje vrijeme teško pronaći bilo kakvo uposlenje.

Posjediti ili posijediti?

Piše li se to s *je* ili s *ije*? Početak pojašnjenja mogli bismo početi poput bajke: bio jednom jedan *jat*, glas koji je postojao u staroslavenskom jeziku za kojeg ne možemo sa sigurnošću reći kako se točno izgovarao. No, ono što sa sigurnošću znamo jest da se na mjestu toga *jata* danas u hrvatskom jeziku piše *je/ije*, e ili *i*, na opću žalost i zabunu mnogih učenika.

U nastavi hrvatskoga jezika na našem području upravo su pogreške u pisanju *ije/je* jedne od najčešćih u učeničkim radovima. No, slično je i u školama u Hrvatskoj. Ono, međutim, u čemu školarci u Hrvatskoj ne griješe su riječi popu *meso*, *pečat*, *promet* – to su riječi u kojima je glas *e*, da tako kažemo, »običan«, nije nastao od staroslavenskog *jata* te se ne može zamijeniti s *ije/je* (kod naših se učenika na takvim mjestima može čuti: mjeso, promjet, pječat, pjet, nogomjet, usmjena, tjeleskop, prjedbjelježba...).

Pa kako onda znati kako se piše?

Prije nego li posegnemo za pravilima, možda je najlakši način osluhnuti je li slog u riječi dug ili kratak. Naprimjer, u riječima *dite* i *snig* slog je dug (*i* se izgovara dugo) te ćemo u tim riječima pisati *ije* – *dijete*, *snijeg*. Naravno, ako je slog kratak, kao naprimjer u riječima *sidi*, *snigovi* pisat ćemo *je* – *sjedi*, *snjegovi*.

Pravila

Postoji, dakako, i nekoliko pravila. Možda je najvažnije upamtiti ova:

ije se krati u *je*

- u komparativu pridjeva (bijel – bjelji, lijep – ljepši itd.)
- u tvorbi (slijep – sljepilo, sljepoća; ocijeniti - ocjena, ocjenjiv, itd.) *ali: ocijenjen
- u sklonidbi (dijete - djeteta, djetetu; snijeg – snjegovi) *ali: snijega, sniježi

2. *je* se dulji u *ije*

- kada svršeni glagoli prelaze u nesvršene (uspjeti – uspijevati, itd.)

3. *je* ostaje *je*

- u svim izvedenicama od riječi: *mjera*, *mjesto*, *sjesti* (zamjeriti, zamjerati, zamjeranje; namjestiti, namještanje, namještalo; zasjesti, zasjedanje, presjedanje, presjesti, itd.)

I ovako i onako

Na kraju ću odgovoriti na pitanje s početka teksta: Piše li se to s *je* ili s *ije*? pa ću reći da se piše i ovako i onako. Naime u slučaju riječi *posjediti* / *posijediti* ispravno je i jedno i drugo, međutim značenje se razlikuje. *Posijediti* znači postati sijed dok *posjediti* znači kraće vrijeme sjediti (na stolici recimo). Više je sličnih primjera, ali ovdje donosim samo neke:

slijedeći:

Slijedeći me, stigao je do plaže.

sljedeći:

Sljedeći put ponesi kremu za sunčanje.

rječica:

Rječica je mala rijeka.

riječca:

Riječca je vrsta riječi, zove se još i čestica.

dijelom:

Većim dijelom je uspio u naumu.

djelom:

Riječju i djelom.

isticati:

Nemoj isticati nepravilnosti.

istjecati:

Zatvori ventil pa će voda prestati istjecati.

doticati:

Nemoj doticati, vruće je!

dotjecati:

Hrane će nam dotjecati (*biti dovoljno*) do kraja tjedna. / Voda će dotjecati do vrta ako napravimo kanal.

Marina Balažev

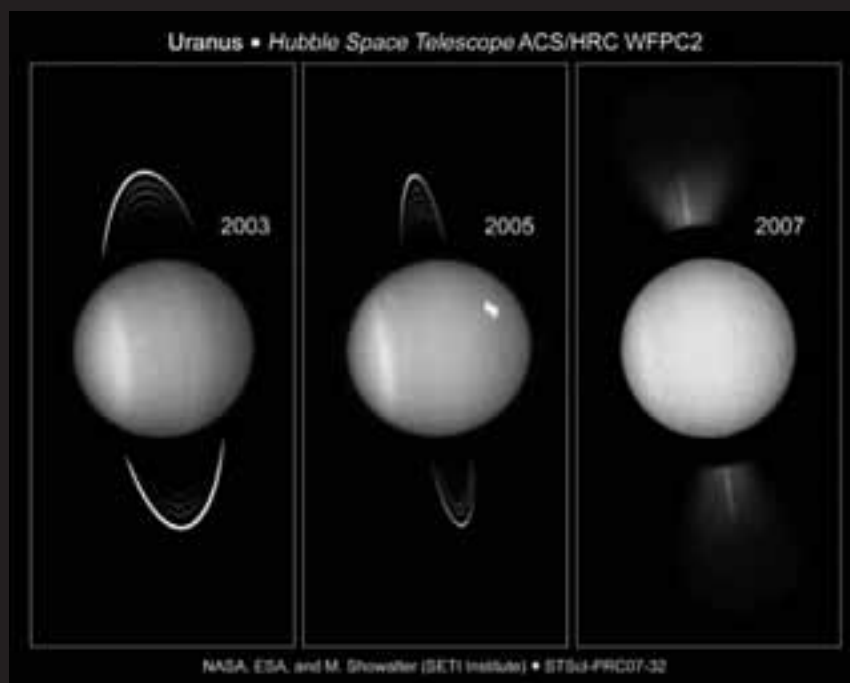
DIJAMANTNE KIŠE NA URANU I NEPTUNU

U dalekim su galaksijama pronađene zvijezde i planeti koji se sastoje od velike količine dijamanta, no može li se nešto slično naći i bliže nama? Budući da su astronomi pronašli neobičnosti na magnetskim polovima dvaju ledenih divova u našem Sunčevu sustavu – Neptunu i Uranu – vrlo moguće. Astronomi su ispitivali količinu ugljika na obama planetima (vjeruje se, da se 10 posto obaju planeta sastoji od ugljika). Jedno istraživanje ukazuje kako su mora tekućeg ugljika (osnovnog gradivnog elementa dijamanta) s velikim dijamantnim stijenama, zaslužna za takav postotak. Znanstvenici su stvorili uvjete u kojima bi se tekućina nalazila duboko u Neptunovoj kori gdje se temperature kreću od -140°C do 3900°C . Nakon toga simultano su povisili temperaturu na 27.760°C . U tom su se trenutku komadići kristaliziranih dijamanta počeli pojavljivati unutar tekućeg ugljika plutajući na tekućini. Zaključak je da se dijamant ponaša slično kao voda prilikom smrzavanja i otapanja. Oba planeta sadrže velike koncentracije metana koji, isto kao grafit, može biti pretvoren u različite kompleksne ugljikovodične strukture pri visokom tlaku i temperaturi. Profesori s kalifornijskog sveučilišta Berkley otkrili su kako ispaljivanje laserske zrake na iznimno stlačen tekući metan uzrokuje zagrijavanje istog i preko 2800°C . Tada se pojavljuje dijamantna prašina. Neki teoretiziraju da zbog toga mali dijamanti (stvoreni od metana) poput tuče padaju na planet. Energija oslobođena raspršivanjem dijamanta po atmosferi mogla bi biti jedan od razloga za razliku u temperaturi koju planet prima i emitira.

Oba planeta sadrže velike koncentracije metana koji, isto kao grafit, može biti pretvoren u različite kompleksne ugljikovodične strukture pri visokom tlaku i temperaturi.

Profesori s kalifornijskog sveučilišta Berkley otkrili su kako ispaljivanje laserske zrake na iznimno stlačen tekući metan uzrokuje zagrijavanje istog i preko 2800°C . Tada se pojavljuje dijamantna prašina. Neki teoretiziraju da zbog toga mali dijamanti (stvoreni od metana) poput tuče padaju na planet. Energija oslobođena raspršivanjem dijamanta po atmosferi mogla bi biti jedan od razloga za razliku u temperaturi koju planet prima i emitira.

Oba eksperimenta pokazuju kako se ugljik ponaša u različitim uvjetima i ukazuju na neke nepoznate informacije povezane s ledenim divovima. Bez daljnjega, imamo još puno toga za naučiti o njima, piše znanost.geek.hr.

LUTKE S LJUDSKIM LICIMA

O čemu se radi? Clone Factory, japanska start-up kompanija specijalizirala se za 3D tiskanje ljudskih lica. Za samo 1300 dolara (oko 1000 eura) ova kompanija će vjerno isprintati vaše lice i staviti ga na tijelo lutke, ili pak može snimiti i isprintati obličje vašeg voljenog kućnog ljubimca.

Kako se to radi? Proces »kloniranja« je prilično jednostavan. Uglavnom, čovjek treba sjesti na stolac okružen digitalnim SLR fotoaparatom, a fotografije se snimaju u sekvencama. Digitalna karta čovjekove glave se potom »renderira« zajedno s tehničarem, a potom se ispisuje u gipsu.

Prema pisanju web stranice Tech-Handle, usluga kloniranja je naročito popularna među »japankama koje žele sačuvati poseban trenutak u njihovim životima, kao što je dan vjenčanja i to tako da kloniraju kosu i šminku, pa čak i haljinu koju su taj dan nosile«. Modni blog Messy Nussy Chic pristupa ovom trendu s manje oduševljenja i upozorava: »Što god da radite, ne gledajte ih u oči.« Morbidno ili ne, jedina prijetnja koju ti »klonovi« predstavljaju jest prijetnja ugledu vlasnika – a to se ipak ne može reći za ostale 3D tiskane predmete o kojima svakodnevno slušamo u vijestima, piše tehnoklik.net.hr.

STUPITI NOGOM NA MARS SUDBINA JE ČOVJEČANSTVA

Stupiti nogom na Mars do 2030. godine je sudbina čovječanstva i prioritet Sjedinjenih Američkih Država. Svaki dolar koji je na raspolaganju treba biti potrošen da se premoste rupe u znanju kako doći do tamo, izjavljuje voditelj NASA-e. »Ljudska misija na Mars bila bi iznimno dostignuće za čovječanstvo i to je prioritet NASA-e. Naš kompletan istraživački program je usmjeren kako bismo dostigli taj cilj«, kaže Bolden. Među prvim koracima u slanju astronauta na Mars NASA do 2025. godine planira uhvatiti i relocirati je-

dan asteroid što je proces koji će upotpuniti znanje za buduće pokušaje slanja ljudi dublje u svemir. Astronaut Scott Kelly se dobrovoljno prijavio da provede jednu godinu na internacionalnoj svemirskoj stanici (ISS) 2015. godine kako bi doktori mogli proučiti na koji način duža izloženost nultoj gravitaciji utječe na gustoću kostiju, mišićnu masu i vid. Trenutačno astronauti provode najduže šest mjeseci na orbitirajućoj postaji. Unatoč povećanom interesu za slijetanje na crveni planet i trenutačnoj dinamičnijoj svemirskoj utrci između više zemalja, stručnjaci jednostavno ne znaju na koji način bi stigli do Marsa. Trenutačno ne postoji svemirsko vozilo koje bi moglo transportirati ljude tijekom tog sedmomjesečnog putovanja, a da ni ne spominjemo nepostojeći plan za povratak na Zemlju. Medicinski stručnjaci nisu sigurni koje bi bile fizičke posljedice za ljude koji bi se odvažili na putovanje kroz visoko radioaktivan prostor na toliko dugo vremena. »SAD je demonstrirao da znamo kako doći do Mjeseca, no ono što nismo demonstrirali i s čim će se

većina ljudi u prostoriji složiti je to da je ogromna razlika u potrebnom tehnološkom napretku između slanja ljudi na asteroid i slanja na Mars«, dodaje Bolden. »Svaki trenutak našeg vremena i svaki dolar našeg proračuna treba biti posvećen razvijanju tehnologije koja bi nam omogućila da odemo dalje od Zemljine orbite, dalje od Mjeseca.«

BILJKA OŽIVJELA NAKON 400 GODINA PROVEDENIH U LEDU!

Kanadski istraživači sa Sveučilišta u Alberti navode da njihova studija otkriva način na koji se ekosustavi oporavljaju nakon dugih, cikličnih ledenih perioda. Istraživali su područje oko ledenjaka Teardrop, koji se nalazi duboko u arktičkom području Kanade. Ledenjaci u ovom području se od 2004. godine drastično smanjuju, brzinom od tri do četiri metra godišnje. Topljenje ledenjaka ogolilo je zemlju koja nije bila izložena svjetlosti od tzv. »malog ledenog doba« koje je zahvatilo zemlju u razdoblju od 1550. do 1850. »Prilikom obilaska ledenjaka primijetili smo tanki zelenkasti sloj na prostorima koje je donedavno prekrivao led«, izjavila je Catherine La Farge, voditeljica istraživanja i autorica studije objavljene u publikaciji Nacionalne akademije znanosti. Briofiti se razlikuju od ostalih, nama dobro poznatih kopnenih biljaka, jer nemaju krvožilno tkivo koje raspoređuje vodu u sve dijelove organizma. Poznato je kako nakon dugih polarnih zima na Arktiku briofiti mogu ponovno oživjeti s povratkom toplijih mjeseci. Istraživači su, međutim, bili iznenađeni oživljavanjem briofita koji su bili toliko dugo zarobljeni pod le-

dom. »Ledenjaci sve brže nestaju, a s njihovim topljenjem pojavit će se čitava jedna vegetacija koja je bila pod ledom, što će imati velike posljedice«, dodala je dr. La Farge.

MASKA ZA MOBILTEL KOJA JE UJEDNO I PUNJAČ

Studentice treće godine preddiplomskog studija Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu predstavile su izum bežičnog punjenja mobitela: masku za mobitel koja je ujedno i punjač. Jednom napunjena maska može napuniti mobitel do osam sati u 3G modu i do 16 sati u 2G modu jer ima bateriju od 1.500 miliampersati. Uz to, štiti uređaj od ogrebotina prilikom pada jer je napravljena od čvrste plastike. Tim riječima Petra Zadro objašnjava inovaciju koju je s kolegicom Marijom Živičnjak predstavila Ministarstvu za poduzetništvo i obrt. Rezultat: drugo mjesto na natjecanju za najbolji poslovni plan na temu Inovativni proizvodi/usluge za konkurentnost u EU. Sada usavršavaju prvi prototip maske punjača za iPhone 4 i 4S. Ideja im je napraviti takvu vrstu punjača za svaki model smartphonea. S mentoricom Kristinom Detelj planiraju izraditi prototip punjača za ugostiteljske objekte. Inovacija dviju studentica ima prigodno ime Wirest (wire+rest, 'žica na odmoru'). A sve je počelo kao projekt na fakultetu. »Vidjele smo natječaj, predstavile mentorici svoj plan, a ona nam je dala podršku«, prisjećaju se. Za kvalitetan poslovni plan trebalo im je dva mjeseca, iako se ideja počela razvijati prije. I nagrada je potvrda da im se trud isplatio, piše tehnoklik.net.hr

GLAZBENI INTERVJU: DUBIOZA KOLEKTIV

»Apsurdistan« kao metafora naše svakidašnjice

*Mislim da nije moguće u jednoj riječi na plastičniji način opisati post-tranzicijsko vrijeme
i sve te apсурdne i tragikomične stvari s kojima se svakodnevno susrećemo*

Dubioza kolektiv je jedan od trenutačno najvećih bendova u regiji. Ako ništa drugo, onda su koncertno najaktivniji i društveno-politički najangažiraniji bend na spomenutim prostorima. Dubioza je nastala 2003. godine, okupivši glazbenike iz Zenice i Sarajeva. Iza sebe imaju čak sedam albuma, a publika ih poznaje po hitovima kao što su: »Dubioza kolektiv«, »Open Wide«, »Dubnamite«, »Firma illegal«, »5 do 12«, »Wild Wild East« i najnovijem »Apsurdistanu«.

U intervjuu s njima saznajte više o njihovom dosadašnjem radu, najnovijem albumu »Apsurdistan«, te daljnjim planovima.

KUŽIŠ?! Naziv novog albuma je »Apsurdistan«. Kažite nam više o značenju toga pojma?

Apsurdistan nije novi pojam, ali jako dobro opisuje društveno-političke prilike u kojima živimo. Mislim da nije moguće u jednoj riječi na plastičniji način opisati post-tranzicijsko vrijeme i sve te apsurdne i tragikomične stvari s kojima se svakodnevno susrećemo.

KUŽIŠ?! Zanimljiva je i slika grba Apsurdistana na naslovnici albuma...

Na naslovnici albuma je prikazan grb Apsurdistana, koji simbolizira ideološki bućkuriš koji služi kao osnova za društveno-političko uređenje takvog društva, kombiniran s elementima koji na slikovit način predstavljaju stanovnike Apsurdistana i njihove navike, uvjerenja i sustav vrijednosti.

KUŽIŠ?! Na novom albumu gostuju La Plebe iz San Franciska i basist grupe Faith No More Bill Gould. Kako je došlo do ove suradnje?

Naš prošli album »Wild Wild East« izišao je za Koolarrow records, a vlasnik je Bill Gould. Za pjesmu »99%« smo imali melodiju, refren, koja nas je podsjećala na španjolski jezik i tražili smo nekoga tko bi nam to mogao otpjevati. Poslali smo pjesmu Billu, koji je predložio da refren pjeva La Plebe, koji su također na Koolarrow etiketi, i ponudio se da uradi remix jer mu je stvar »legla na prvu«.

KUŽIŠ?! Na novom albumu imate deset pjesama. Izdvaja li se neka?

Još uvijek je teško reći. Ljudi se svakodnevno javljaju preko društvenih mreža i doista nam je drago da nema jedna ili dvije pjesme koje se izdvajaju.

KUŽIŠ?! Novi album je stavljen na download. Koliko »skidanja« ima i kako ste zadovoljni reakcijama publike?

Zadnju informaciju smo dobili prije četiri tjedna i bilo je oko 150.000 downloada, a sada je taj broj sigurno još veći. Spot za pjesmu »Kažu« na YouTubeu pogledalo je 1.200.000 ljudi. To je za jedan mjesec doista puno. Prošli put, kada je izlazio »5 do 12«, imali smo upola manje downloada u prvom mjesecu. Komentari na album su odlični i to nam je najbitnije.

KUŽIŠ?! Tko je autor pjesama, ili one nastaju zajedničkim radom?

Neke su pjesme nastale zajedničkim radom, neke su djelo jednog ili dva autora. Nemamo neki recept za pravljenje pjesama. Pokušavamo pustiti stvari da se same odvijaju.

KUŽIŠ?! Pjesma »Brijuni« opisuje političare u regiji...

Pjesma »Brijuni« je inspirirana stvarnim trilateralnim sastankom na Brijunima prije dvije godine. Bilo nam je zanimljivo pustiti maštu da zaviri na jedan takav sastanak. Voljeli bismo i sami jednom prisustvovati, pa da usporedimo koliko smo »namaštali«, a koliko smo pogodili...

KUŽIŠ?! Pjevate na vlastitom, ali i na engleskom jeziku...

Mi radimo i stvaramo na dva jezika. Nema potrebe da se odlučimo samo za jednu varijantu. Oboje nam odgovara, pogo-

tovo što nam pruža širinu i način da o istim ili sličnim temama pišemo iz dva različita kuta.

KUŽIŠ?! Osim što imate veliku popularnost u BiH, imate veliki broj fanova i u regiji, čime probijate kako granične tako i druge barijere?

Mi tu graničnu barijeru skoro i ne prepoznavamo više. Toliko smo puta prešli sve granice u ex-YU, da nas skoro svi graničari i carinici već znaju. Lijepo je kada se od Ljubljane do Skoplja čovjek može osjećati kao kod kuće.

KUŽIŠ?! Smatrate li da ste revolucionarni u svojem glazbenom izrazu?

Ne mislimo da mi donosimo neku posebno revoluciju. Samo pokušavamo na zanimljiv način skrenuti pozornost i opisati ono

KUŽIŠ?! Vaši koncertni planovi?

Ovo ljeto sviramo u praktički cijeloj Europi. Od Portugala do Rusije i od Norveške do Italije. Prvi put ćemo svirati u Južnoj Americi, u Kolumbiji. U regiji će nas ekipa moći uhvatiti na nekom od ljetnih festivala. U Srbiji su za sada potvrđeni nastupi na Exit festivalu u Novom Sadu, Vodova festu u Ruskom Krsturu, Lovefestu u Vrnjačkoj Banji...

što se dešava u društvu. Jako je teško i nezahvalno pokušavati napisati nešto za što unaprijed mislimo da će se svidjeti ljudima. Mi radimo stvari koje se nama sviđaju i ako se to sviđa velikom broju ljudi, mi smo još sretniji.

KUŽIŠ?! Imate i odlične spotove. Koliko su oni, po vašem mišljenju, važni za karijeru nekog benda?

Mi u stvari uopće ne volimo snimati spotove i zbog toga nam je posljednji spot za pjesmu »Kažu« i jedan od najdražih, jer je animiran i mi nismo morali ništa raditi osim reći sviđa li nam se ili ne. U našem slučaju, mislimo da spotovi nisu igrali neku presudnu ulogu. Teško je napraviti lijep spot kad u njemu glumi sedam poprilično neatraktivnih gabora u srednjim godinama.

Anita Klinac

NAJAVA

Burn Road to Exit u Subotici

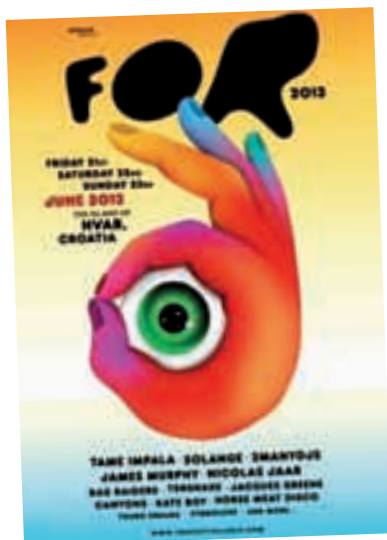
Večeras (petak, 14. lipnja) u Auto kampu »Palić« bit će održana žurka elektroničke glazbe koju organiziraju Exit festival i Burn. Nastupaju: Terry Francis,

Lale, Dfndr, Kibz, Ascaloon i Chrono. Ulaznica je čep od bilo koje Burn ambalaže. Početak je u 22 sata. Svi posjetitelji koji kupe Burn na žurci sigurno dobivaju neku od nagrada, među kojima su majice, karte za EXIT... Inače, u okviru kampanje za Exit R:Evoluciju 2013, Exit i Burn organiziraju niz promotivnih žurki tijekom lipnja i srpnja u 5 gradova Srbije!

FOR 2013. u Hvaru

Prvo izdanje ekskluzivnog glazbenog događaja FOR 2013 koji će se dešavati

od 21. do 23. lipnja u gradu Hvaru, u Hrvatsku dovodi niz zanimljivih glazbenika predvođenih: Solange Knowles, Nicolaas Jaarom, Tame Impalom, Jamesom Murphyem iz LCD Soundsystema te mnogim drugim kvalitetnim glazbenicima, koje će organizatori otkrivati u danima koji prethode festivalu. Osim navedenih, FOR 2013 glazbeno će obogatiti nastupi: Jacquesa Greenea, Tensnakea, Bag Raidersa, Kate Boya, Young Dreamsa, Canyonsa, Horse Meat Disco...

U prodaji će biti samo 2.000 ulaznica, što FOR 2013 čini ekskluzivnim glazbenim događajem, dobrodošlim kutkom za ljubitelje glazbe koji ne vole masovne glazbene festivale. Trodnevna festivalska ulaznica je 130 eura (cca 980 kn). Službene internetske stranice festivala su: www.forfestival2013.com.

The National u Zagrebu

The National će nastupiti 2. srpnja na zagrebačkoj Šalati. Prijestolnica Hr-

vatske bit će jedini grad u regiji u kojem će gostovati američki sastav, pošto su na ovoj mini turneji zakazali samo sedam nastupa u Europi. The National su nedavno objavili novi album pod nazivom »Trouble will find me«.

Karte za koncert mogu se kupiti po cijeni od 220 kuna. Ovo će biti četvrti nastup grupe koju predvodi pjevač Matt Berninger u glavnom gradu Hrvatske.

Exit 2013. u Novom Sadu

Ovogodišnji glazbeni festival Exit održava se od 10. do 14. lipnja na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu. Nastupaju: Atoms For Peace, Bloc Party, CeeLo Green, Fatboy Slim, Snoop Dogg aka Snoop Lion, Nick Cave and the Bad Seeds, The Prodigy, David Guetta, Chase & Status & Rage, Diplo, DJ Fresh live, Dubfire, Eric Prydz, Jeff Mills, Pan-Pot, Rudimental live, SBTRKT, Seth Troxler, Ana Popović, Delilah, Eyesburn, Feed Me, Du-

bioza kolektiv, Urban & 4, Gregor Tresher live, Mathew Jonson live, Prong i mnogi drugi.

Organizatori najavljuju kako će ovogodišnji Exit trajati pet dana, s tim što će nulti dan festivala biti izmješten s Petrovaradinske tvrđave i bit će smješten u jezgri grada.

Inače, u svom članku o vodećim ljetnim festivalskim destinacijama Euronews je svrstao EXIT među deset najboljih europskih festivala za 2013. godinu.

Uskoro više informacija o novim imenima koja nastupaju, a više informacija o ulaznicama i prodajnim mestima može se pronaći na internetskim stranicama: www.exitfest.org i www.gigstix.com.

preporuka

GLAZBA: Charli XCX – True Romance

Charli XCX me je oduševila. Svatko tko je imalo zainteresiran za indie, dream pop glazbu, ne smije propustiti ovaj album još uvijek ne toliko popularne kantautorice. »True Romance« zapravo predstavlja kompleksan put jedne ljubavne veze, od uspona prema padovima, od slomljenoga srca do zaljubljenosti. Iskreno i autentično. Čak magično. Teme o kojima smo bezbroj puta slušali u mainstream pop numerama sada dobivaju nove aranžmane, pristupe i perspektive. Zvuk generalno vrlo podsjeća na vesele osamdesete, dok ga neki karakteriziraju, uz pjevačin stil oblačenja i pisanja pjesama, kao potpuno novi žanr tumblir glazbe. Procijenite i sami.

I. Kovač

FILM: Mamurluk 3

Dugoočekivani treći nastavak Mamurluk sage (»Hangover 3«) pojavio se u kinima. Glumačku ekipu komedije čini stalna postava: Bradley Cooper kao Phil, Ed Helms kao Stu, Zach Galifianakis u ulozi legendarnog Alana, Justin Bartha kao Doug i Ken Jeong u ulozi ultra-smiješnog Mr. Chowa. Nije bilo teško predvidjeti da će ova komična ekipa i ovoga puta upasti u niz problema i, najblaže rečeno, neobičnih situacija. Nakon što Alanov otac umre, ekipa odlučuje pomoći Alanu da se psihički oporavi od obiteljske tragedije. Međutim, na putu do bolnice ekipa biva napadnuta, a Doug kidnapiran. Sljedeći korak koji moraju poduzeti jest naći Mr. Chowa, a tada nastaju komplikacije. Osobno, nisam ljubiteljica filmova u nastavcima i vjerovala sam kako treći dio neće biti iste kvalitete kao prva dva dijela. Ipak, što iz radoznalosti, što iz potrebe za razbribrigom, pogledala sam film. Potvrdila sam svoju sumnju u kvalitetu, ali sam se isto tako isključila iz užurbane svakidašnjice na sat i pol. I nisam se pokajala.

N. Balažević

KNJIŽA: Edo Popović, »Ponoćni boogie«

»Priča pisana s okusom lošeg piva u ustima. Priča pisana u iščekivanju da konačno zazvoni telefon i da netko kaže : Zdravo, Edo, kako si? Priča o rasparanoj fotografiji koja panično traži svoju drugu polovicu, ako vam to išta znači.«

Baš ovako započinje jedna od priča iz ove zbirke kratkih priča hrvatskog književnika Ede Popovića. Nabacane misli, onako kako dolaze, situacije u kojima se svaki mladi čovjek kad-tad našao. Pijančenje, ljubavne afere, ljubavne veze, raskidi, samoća, ludovanje, tabui. Zar to ne ocrtava svačiji život, bar u nekom razdoblju? Autor je pomalo, avangardan i neshvatljiv ukoliko se ne gleda u dubinu, ali ako želite vidjeti ljepotu u bilo čemu, morate gledati dublje. Tek tada ćete shvatiti koliko je uistinu jednostavan. Nešto u njegovoj književnosti podsjeća na književnost C. Bukowskog, ali ipak je potpuno drukčije. Mislim kako je definitivno knjiga koju vrijedi pročitati, slike Zagreba od prije rata i poslije rata, dva različita svijeta koja autor u nadopunjenom izdanju ove knjige spaja u jedan.

I. Rudić

Ворко Нюват Photography